

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštnanjem udom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 6. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natavno enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ali smemo biti krščanski socialisti?

(Konec).

Vprašanje nastane: ali je mogoče in ali se zgodi, da je kdo veren in dober katoličan, pa vendar nasprotnik krščanskih socialistov? Žal, da se včasih zgodi, in sicer ali iz slabosti, ali pa iz zmote. V prvem slučaju je treba odpustiti, v drugem pa podučiti. Sem ter tja se najde kak pobožen, v vseh rečeh uzoren, toda star ali bolehen gospod, ki pravi: »Jaz živim po veri, spolnujem zapovedi in storim za domače reveže, kar premorem; za celo deželo pa ne morem skrbeti, sem že star in bolehen, svojo stanovsko dolžnost že komaj opravljam, nimam časa, se mešati v politiko, postave predelovati in svet zboljšati, naj to mlajši opravijo!« Zoper tako besedo se ne dá nič ugovarjati: zadovoljni moramo biti, če taki stari gospodje dobri stvari ne nasprotujejo, ampak jo odobrujejo in s kako pohvalno besedo nekoliko osrčujejo.

Od mladega moža se sme pa več zahtevati. Ni zadosti, da temu ali drugemu siromaku kaj dobrega stori, on mora celo domovino, ves svoj narod, rekli bi, blagor celega človeštva v svojem srcu nositi. Kaj je lepšega za mladega moža, kakor domovinska ljubezen in hrepenenje, svojim rojakom s hrabrimi žrtvami in modrimi naredbami življenje olajšati? V spoznanju te svoje etične dolžnosti se je mlajša duhovščina med avstrijskimi Nemci oklenila krščansko-socialne stranke in je nje glavna opora. Zdi se nam, da tudi slovenska duhovščina ne zaostaja, in nje zastavonoša je vrli »Slovenec«, kateremu se kot manjši brat rad pridruži »Slov. Gospodar«.

Ako pogledamo okoli sebe, vidimo revščine in krivice zadosti, in marsikaj bi se dalo popraviti in zboljšati, bodisi z boljšimi postavami, bodisi z večjo skrbjo za gospodarske stvari in gmotne koristi delavnih stanov. V podrobnosti se danes ne moremo spuščati, da nam članek preveč ne naraste, omenjamo samo to dejstvo, da mora vsako spomlad na tisoče krepkih in mladih Slovencev domače ognjišče zapustiti in se v tuji svet podati, ker doma ne najde zadostnega zaslužka. —

So pa tudi nekateri, ki jim krščanski socializem ne ugaja, ker so nevedé dorastli v nazorih judovskega gospodarskega liberalizma in smatrajo sedaj veljavni gospodarski sistem kot neki nespremenljivi »fatum«, češ: kupčija mora biti prosta, da vsak kupi, kar hoče in kjer hoče; obrtnija mora biti prosta, da vsak izdeluje, kar hoče in prodá, kamor in kjer hoče; če je bil kdo s slabim blagom goljufan, naj pripíše to svoji lastni neumnosti; delavske plače se ne dajo svojevoljno zboljšati, kjer je dosti delavcev, so po ceni, kjer jih je malo, so dragi; če bogatejši podjetnik revnega zaduši, to je zakon narave, ki se ne dá spremeniti itd. Taki in enaki

nauki so pa čisto protikrščanski in nikakor niso nespremenljivi; narava sama se mora Bogu klanjati, zakaj bi se mu ne klanjale človeške naredbe?! Take nauke so si Judje izmislili in jih po svetu razširili v svojo lastno korist.

Bili so časi, ko so smeli Judje na Stajarsko, Korosko in Kranjsko le v nekatere kraje in to le ob sejmovih prihajati s svojim blagom; nekatere dežele so jim bile pa čisto nepristopne. To jih je seveda oviralo pri kupčiji, in se ni čuditi, da so se začeli poganjati za prosto kupčijo. Da pa za domače trgovce ni dobro, če jim denar, ki bi ga sicer sami stržili, judovski barantači odnesejo, je pač jasno.

Včasih so smeli obrtne izdelke le obrtniki sami prodajati; zdaj pride Jud s storjeno obleko in storjenimi črevlji, prodaja po ceni in odnese denar, ki bi ga bil sicer domači krojač in domači črevljar zaslužil; to je sad proste obrtnije. Slabo blago za dobro prodati, je goljufija, ki bi se morala kaznovati, česar pa judovski liberalizem ne dopušča.

Tudi delavske plače in dolgost delavnika se dajo urediti, samo postav je treba zato. Gladen človek dela seveda za vsako plačo, pa postava bi tega ne smela dopuščati. Tudi belgijski katoličani, ki so sicer uzorni, so se dolgo časa držali judovskih gospodarskih nazorov in jih smatrali za nespremenljive. Pa oči jim je odprla krasna okrožnica sv. očeta Leona XIII. o delavskem vprašanju. V njej se jasno in odločno obsoja vsako oderuštvo in vsako izkoriščanje delavnih močij. Izrečno je povedano, da mora delavec toliko zaslužiti, da pošteno preživi ne samo sebe, ampak tudi ženo in otroke. Ta okrožnica je vodilo in ravnilo za krščanske socialiste, kakor seveda tudi večne in nespremenljive resnice, ki nam jih je iz nebes prinesel in oznanil naš Odrešenik in Gospod Jezus Kristus. »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!« Ta kratka in jasna zapoved mora biti središče vseh socialnih nauk in družbinskega reda človeškega rodu.

S tem smo, upamo, jasno dokazali, da smemo biti krščanski socialisti, še več, da moramo to biti vsak po svojih močeh, eden s peresom, drugi z zgovorno besedo, tretji z denarno podporo. Braniti udove in sirote, bilo je že v starih časih med plemenita dela steto; sirote so pa tudi revni in nevedni ljudje, ki morajo dostikrat krivico trpeti in so pogosto osleparjeni, ne da bi si sami pomagati znali. Kdor je zmožen, naj jih brani, naj jim pomaga, to je jedro krščanskega socializma.

Vojska zoper framasone ali prostožidarje.

V Tridentu na laškem Tirolskem se je v ravno preteklih dneh zbralo okoli 1500 učenih katoliških go-

spodov, večidel duhovnikov, med njimi več škofov, da bi se posvetovali, kako bi se dala peljati in srečno doognati odločna vojska zoper satanovo zalego brezverskih framasonov ali prostozidarjev, ki so že pred 180 leti naredili skrivno zaroto zoper Kristusovo vero in vse tiste, ki jo branijo, namreč zoper papeža, škofo in duhovnike, pa tudi zoper krščanske vladarje in njihove prestole. Vredno je, da tudi priprosti Slovenci to skrivno zvezo brezverskih ljudi, ki so po vsem svetu raztreseni, nekoliko spoznajo, da bodo vsaj vedeli, od kod pride tisti brezverski veter, ki nam po naših mestih, dostikrat pa tudi že na deželi ojstro nasproti brije.

V vseh časih od Adamovih sinov naprej do danes se sicer nikoli ni manjkalo nekaterih hudobnih ljudi, ki so se božjim postavam zoperstavliali ali pa celo Boga tajili. Vendar med seboj niso imeli urejene in dobro premišljene zveze. Dne 24. rožnika 1717. pa so se v Londonu sešli trije brezverci, Anderson, Desaguliers in Payne po imenu, ki so se dogovorili, da hočejo narediti skrivno zvezo vseh brezvercev celega sveta in tako začeti tihotapsko in zvito vojsko zoper krščansko vero. Pridobili so si kmalu mnogo privrženecov po vseh krščanskih deželah. Pridružili so se jim najrajši bogati in imenitni možje, kateri so posvetno sladnost in uživanje bolj ljubili, kakor Boga in njegovo zapoved samozatajevanja. Saj to vidimo vsaki dan, da taki najrajši od vere odpadejo in duhovnike zmirjati začnejo, katerim se dobro godi in bi radi vse sladnosti uživali, pa jim to vera prepoveduje. Ko je človek enkrat v velike grehe zabredel, potem začne sovražiti duhovnika, ki mu vest obuja, rajši posluša tistega, ki ga tolaži, da se mu ni treba bati večnih kaznij, češ, ni pekla, ne Boga.

Da bi se ti brezverci med seboj spoznali, kedar dva neznanca vkup prideta, izbrali so si skrivna znamenja in besede in sicer so vzeli znamenja starih zidarjskih in kleparskih zadrug, od todi so si pridjali ime »prostih zidarjev« ali »prostozidarjev«, v francoskem jeziku se reče to »framasoni«. Razvrščeni so v »mojstre, pomočnike in učence«; ločijo se na več stopinj, eni pravijo, da jih je 33 stopinj. Le tisti, ki so na najvišji stopinji, vejo za vse hudobne namene te zarote, nekateri celo trdijo, da so ti vodniki celo v zvezi s hudim duhom. Njih najvišji poglavar ali brezverski papež je zdaj Jud Lemmi v Rimu, ki se mu očita več hudodelstev, pa se mu vendar nič ne zgodi, ker ima svoje framasonske brate in pomočnike med najvišjo gospodo. Sploh je treba omeniti, da si framasoni med seboj pomagajo, in kjer je kaka visoka služba prazna, delajo vsi na to, da jo dobi eden njihovih »bratov«, on pa potem spet drugim »bratom« do imenitnih služb pomaga. Tako je prišlo, da imajo framasoni na Laškem in Francoskem vso oblast v rokah; silno veliko moč imajo pa tudi na Španskem, Angleškem, v Nemčiji, na Ogerskem in v Ameriki. Ni jih ravno toliko, da bi zamogli verne kristjane s pestjo ali z mečem premagati, pa oni imajo najvišje službe v svojih rokah, bogate Jude in druge imenitne in bogate gospode za svoje »brate« ali pa vsaj za pomočnike. To pa itak vsi vemo, da se na svetu to zgodi, kar velika gospoda hoče, naj bo že pravično ali krivično.

Po vrhu imajo pa še večino velikih časnikov v svojih rokah, kateri nevedno ljudstvo s svojimi brezverskimi lažmi slepijo, od vere odvračajo in zoper duhovščino hujskajo. Vsi tisti časniki, katere mi »liberalne« imenujemo, pišejo v framasonskem duhu. Zavoljo tega pa ne smemo misliti, da so vsi uredniki takih listov v framasonsko društvo zapisani. Pri večjih listih bo že tako, pa uredniki malih listov po deželi mislijo v svoji neumnosti, da bodo za bolj imenitne in učene veljali, če pišejo tako, kakor veliki judovski listi, namreč proti-

krščansko. Počasi se tega duha tako nalezejo, da vse za resnico imajo, kar v brezverskih časnikih in bukvah berejo. Vsi tisti pa, ki take časnike prebirajo, začnejo tudi polagama v veri omahovati, dokler je popolnoma ne zgubijo. Čeravno v framasonsko društvo niso zapisani, vendar framasonom prostovoljno pomagajo, svet vladati v protikrščanskem duhu. Tega duha so tudi liberalni poslanci, ker so se ga navzeli iz framasonskih knjig in časnikov, zato se ne smemo čuditi, da se v mnogih deželah delajo take postave, ki so krščanski veri popolnoma nasprotna, kakor se je to ravnokar na Ogerskem zgodilo. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

V spomin č. g. Alojzija Rožmana.

V predzadnji številki vrlega »Slov. Gospodarja« smo čitali pretužno vest, da je preminol bivši kostrivniški kaplan, č. g. Rožman. Ta žalostna novica je navdala srca vseh Kostrivničianov z nepopisljivo žalostjo. Vedno smo se upali, da se blagemu gospodu povrne zdravje; a besede g. Rožmana: »Mi se vidimo nad zvezdami«, koje je izrekel blagi gospod pri svojem odhodu iz Kostrivnice, so se žal nenadoma uresničile. Neutrudljivega delavca v svojem vinogradu je poklical Vsemogočni k sebi po zasluženo plačilo. Bil je blagi pokojnik goreč duhovnik, ves vnet za duševnih blagor izročeni mu ovčic, ki je vneto in neumorno deloval na prižnici in v spovednici, v cerkvi in šoli za čast božjo. Njegova beseda je omečila srce vsakega trdovratneža in ga napeljala na pravo pot.

Pokojnik je bil toliko vnet za svoj vzvišeni poklic, da se ni ustrašil ne grdega vremena, ne slabih potov, da bi ne prinesel bolniku na visokih hribih sv. popotnice. Milo se mi je storilo pri srcu in sočutno je bilo gledati blagega pokojnika, kako je nedavno pred odhodom iz Kostrivnice hitel o polnoči k neki na smrt bolni ženski, dasi sam že zelo nevarno bolan, samo da bi prinesel bolnici sv. popotnico še o pravem času. Ni čuda torej, da se ga je v njegovih najlepših letih lotila bolezen, ki ga je tako hitro spravila v hladni grob.

A rajnki ni bil samo goreč dušni pastir, ampak je bil tudi iskren domoljub. Dasi je bival blagi pokojnik primeroma le kratek čas med nami, vendar je storil v tem kratkem času mnogo v korist in narodno probujenost našega dobrega ljudstva. Kostrivniško bralno društvo je po njem oživelo, ustanovil nam je neumorni gospod domači kvartet iz tukajšnjih zavednih fantov, bil je ves čas njih pevovodja, prirejal veselice bralnega društva, navduševal ude z besedo in djanjem, z eno besedo, daroval je vse svoje moči v razvitek narodne zavednosti hvaležnih mu Kostrivničianov, ki ga bodo hranili vedno v blagem spominu.

Bil je g. Alojzij vzor vnetega duhovnika in navdušenega Slovenca.

„Ne samo, kar veleva mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan.“

bilo je blagemu pokojniku geslo, kojega je vestno in na tanko izpolnjeval. In koliko bi bil rajnki storil za naš mili narod; a neizprosna smrt mu je tako rano pretrgala nit življenja v cvetu njegove mladosti! — Ob grobu jočejo žalostni in potrti roditelji, dve sestrici, žaluje kat. cerkev, plaka Kostrivnica za vnetim dušnim pastirjem, tugovati pa tudi sme mila mati Slovenija za svojim zvestim sinom. Nebeško plačilo njegovi blagi duši, večni pokoj njegovemu telesu in slava njegovemu spominu!

Kostrivničian.